

UPRZYW. WIADOM.

z CUDZYCH

KRAIOW.

A N N O

1730

z Włoch.

z Rzymu d. 23. Sept. W Przyszłą Niedzielę Ociec S. z wielką Ceremonią udał się do Kościoła P. Maryi Anielskiej, w którym po celebrowancy Mszy S. w asystencyi 32. Kárdynatów, wielu Dachowienstwa, Szlachty y nie zliczonego pospolstwa publiczną jubileuszową, od pomienionego Kościoła aż do S. *Mariae Majoris* odprawił Procesyą. Po obiedzie, odebrawszy wiadomość o zbliżeniu się Ministra Króla IMci Polskiego, tak zaraz od Kárdynała *Albaniego* jako Protektora Kor. Pol. kilką karec *obviam* iemu wysłano, y tegoż do stancyi IMci P. Bäróna *Pousset* Rezydentą Polskiego wprowadzono. Na jutrze rano Kárdynał *Cinuegos* długą miał u Oycá S. Audyencyą, do której także Kárdynał *Lesjari*, zeszłego s.p. Benedykta XIII pierwszym Ministrem *Statús* będący, był przypuszczony, w iakieby materyi *non constat*, to iednak pewną, że pomieniony Kárdynał, wyszedłszy z Kwirynału, *consternatus* do siebie powrócił. We wtorek u Kárdynała *Barberyniego*

pártykularną była Kongregacyą, w której wszystkie od przeszłego Oycá S. podpisane Supplikie rewidowano, y powiadaia że te, któreby nie słusznie podane były, skasowane bydz miały. Nie bez podziwienią, 2. Kárdynałowie *Ministri*, to jest Cesarzki y Hiszpánski, Kárdynałowi *Costia* oddawali wizytę. Tenże Kárdynał, posłał był do Kárdynała *Falconieri* Opáta *Tesla*, pierwszego Ministra swego, prosząc onego, aby mu dał zdanie swoje względem rezygnacyi Arcybiskupstwa Benewentyńskiego: na co krotko *Falconieri* odpowiedział. Ze gdyby był w Ofobie jego, pewnieby się tak długo niebawili deliberacyami, áleby iako náyprzedej toż Arcybiskupstwo Oycu S. *in manus* złożył. We środę de *Polignac* y d' *Alban* Kárdynałowie prywatną mieli u Oycá S. Audyencyą, z których ostatni pożegnawszy się, do Biskupstwa swego wyjechał. Wczoráy odprawiono kalkulacyą z Kupcami turecznemi, y pokazało się, że wiele *Aukow* y *Bylietow* nie sprawiedliwie podpisanych było. Powiadaia, że po skończonym jubileuszu od kryminalney Kon-

Kongregacyi sentencyą na Miasto *Benevento* sferowana będzie, IMé P. de *St Marie*, lubo iest dysgracyowany, w króciec jednak do respektu má byćdź przyięty, ile kiedy się już deklarował, tak *Cościa* y *Fini* Kárdynałów y *Benewentynow* wszystkie odkryć defektá.

z Hiszpánii.

z *Sewilij* d. 18. *Sept* Królestwo IchMé podróżę na *St Lucar*, Miasto nád Rzeką *Guadalquivir* leżące *inierunt*, gdzie przemocowawszy, do Portu *S. Maria* łodem wyiecháli. IMé P. *Keen* Angielski y *Portugalski* Ministrowie, tudzież *Sárdyński*, *Hollenderski* y *Wenecki* Posłowie, za Królem IMcią pospieszą. Posel zaś *Francuzki* IMé P. de *Brancas*, miawszy u Króla IMéi *aledictionis* audyencyą y pożegnawszy się z Dworem naszym, drogę do Paryża *arripuit*, któregoż zaraz drugiego dnia *Márkwis de Castellan*, Posel przy dworze *Francuzkim* będący *subseent* *Márkwis de Spinola*, oddawszy *Kommendę* nád wszystkim *Woyśkiem* IMéi P. *Márkwisowi de Mortemaru*, przez *Mádryt* do *Saragossá* Miasta Stołecznego w Królestwie *Arragońskim* będącego, y zawsze *Vice-Reia* mającego, reiterował się. *Spargitur* że Xćia IMéi de *Liria* Posłem u dworu *Moskiewskiego* będącego, zaszedł *Królewski Ordynans*, aby się w tymże Chárakterze do Króla IMéi *Polskiego* udał; *Flottá* naszą do transportu *Włoskiego* destynowaną á przy *Bárcellonie* do tych czas stojącą, już się rozeszła, z krótych 18. Okrętów, do Portu *Calix* náзад powróciło, ztym jednak *Ordynánsem*, aby przysłaney *Wiośny* za nayspieszszym rozkazem żagle podnieść pogotowiu byli.

z Fráncyi.

z *Wersalu* d. 5. *Ośl.* Zawczoráy Król IMé z Kárdynałem de *Fleuri* ztąd do

Rambouillet, Páacu *Rekreacyinego* 6. mil od Paryża leżącego, wyiechál, aby się tam czas niciáki polowaniem dywertował. Powiadaia że *medijs Novembris* z támcą do *Marly* wybieżeć y tam się aż do przyszłego *Adwentu* bawić zechce. W tym tygodniu Xćiu d' *Epernon* ná Pokoiách bywać zakazáno, z iákieracyi *non constat*. JMéi X. Opáta *Lanti* z powinieniem poświęconym dla *Del-finá* legoMéi codziennie się tu spódziewamy, który po przybyciu swoim w Chárakterze *Nuucyuzá Extraordynaryinego* zostawać będzie. Przed kilkádniámi przysłał tu z *Bárcellony* wiadomość, że *Hiszpánsky Káprowie* nie dáleko *Kátaloniy* Okręt pod znákiem *Cesarzkim* zabrawszy, do *Bárcellony* zą prowadzili, záczym Posel *Cesarzki* IMé P. *Gráf de Königseck* do Kárdynała de *Fleury* poszedł, *instando*, aby się od Króla IMéi *Hiszpáńskiego* informował, ieżeliby się to z rozkazu y nieprzyiaźni ku *Cesarzowi* IMéi stało, dláczego zaráz *kuryerá* dla odebrániá w tym interessie *rezolucyi*, do *Sewilii* wysłaó. W tym tygodniu stáął tu *Officyer* *Arábski* z Miasta *Zibith* imieniem *Abraham le Rou*. Ze zaś ten nie tylko 62. *Kámpánii* tak morzem iáko y łodem w *Bazbie* przeszłych *Królow* *Francuzkich* odprawił, ále też ná sto y kilkadziesiąt lat mający, náymniaysze pismo bez okularów czytać może, więc go Król IMé rozkazał do Szpitalu *Invalidorum* przyięć. *Przerzeczóná* *provincyá* w ktorey on zostawał, leży w *Azyi* między *Królestwem* *Perskim*, á *czerwonym Morzem*, ná wiele *Xięstw* rozdzieloną, ktore pod *Ottomańską* *protekyą* zostáia. Miasto zaś *Zibith* iest przy *czerwonym Morzu* in *Arabia felici*, dokąd Okręty násze dla *Kádzidlá*, *Miry*, *Bállamu*, *Káwy* y *Percel* co rok wychodzą; to miéysce pod czas *národzeniá* *Chrystusowego* *názwane*

zwane było *Saba*, z którego 3. Krolowic dla adoracyi iego do *Bethleem* *accurrerunt*.

z Anglii.

z Londynu d. 5. Oś. Przeszłego piątku stąnawszy tu z Paryża Ministrowie nasi IchMć *Horace Walpole* y *Pointz*, zaraz do prywatney Krola IMći przypuszczeni byli audycency, gdzie o wszystkich Kommissach swoich Krolowi IMći uczynili relacyą. Następnie zaś odprawiło się w obecności wszystkich Ministrów *Consilium*, w którym o całej Europie pokoiu deliberowano. Zeby zaś to tym prędzey usacylitować, więc nąypierwey Cesarzowi IMći wyperśwadować, aby pozwolił na Mąryaż *Don Carlos* z 1. Arcy-Xiężniczecz swoich, jednoby nie *conventum*; a tak interes Włoski łatwo uspokoiiony będzie. Powiadaiaż Káwaler *Horham* w tym tygodniu do Berliná iako Poseł dla zakończenia dwoiakiey alliancyi wyiedzie, o ktorey transakcyi pewnieyszą w krotce będzie relacyą. Flotyllá nąszą do transportu *Don Carlos* do Włoch destynowana y do tych czas pod Gibráltarem stojąca odebrała ordynans, aby się do Portow tutecznych powrociła, ile kiedy wojná na drugi rok iest odłożoną. Ostatnie listy z Miasta *James-Town* albo *Iacobiopolis* w północney Ameryce, w Prowincyi *Canada* leżącego, donoszą, że się rebellizanci Cesarzá *de Tonca* nádspodziewanie przed rezydencyą iego zgromądzili y ogień na różnych miejscach záłożyli cąty Dwor spálili, w którym sam Cesarz z matką swoią, dwiemá bráćmi, tudzież żonami y dziećmi nieszczesliwie zgorzáł. Táz Prowincyá *Canada* dziękiemi y Europeyskiemi ludzmi iest pomieszáná. Odzienie ich z róznego zwierzá skor uformowane, máia osobliwych Bożkow czyli *Sáttwanow*,

zwykli się rozboiem żywić, ci między sobą obráwfszy jednego za Wodzáz, tegoż Krolcm albo Cesarzem tytułuią. Francuzi y Angielezyktowie nąywięccy tām ośiadaia, z ktorych pierwszy *Nova Francia Acadia*, *Louisiana* y inne sławne mieysca máia, gdzie przez żarliwość y osobliwą pilność XX. Iezuwitow Rzymiská Kátolická wiara szczepioná y po Szkołách tāmże záłożonych *floret*.

z Dánii.

z Kopenhagi d. 4. Oś. Záwczoráy się Krolowic IMć *in comitatu* wielu Káwalerow w zwierzeniu polowaniem dywertował, Krol zaś IMć w *Oldensé* będący ietzcze słaby *decumbit*, y im dłużey tym bardziey słabieie, kiedy się dla nie odchodzący od niego uryny inflamacyá y puchliná w dala, a zártym ná rózne mieysca, dla salwowaniá zdrowiá Páńskiego po Doktorow wysłano, ale do tych czas żadney nieznáć melioracyi. W tym tygodniu admiralicyá nąszą wydała Ordynans, aby dwa nowo wystáwione Okręty, we wszystko już opátrzone y do wysięciá pogotowiú stojące, ná wátzstáćie zátrzymány y ietzsche tego roku ná wodę nie zepchnięto, dláczego ie wczoráy disamować záczęto. Te zaś dwa, ktore do Indyi destynowane, zaraz po lustracyi y po wypáceniu Zoldu im náleżącego, pod zágle wysię y do *Tranquebaru* w Azyi ná półwyspie z rey strony *Ganges* ná Indyjskim Morzu leżącego, pobieżeć máia. Miasto *Tranquebar* do nás nálezące, iest wielkie y róznym hándlem kwitnące, zkąd rózne Towáry, Dyamenty y inne przednieysze rzeczy, od *Decan* y *Golconda* Krolestw, wielkiemu Mogolowi podleglych, przychodzą, a Mogol nąybogáttzym całego swiáta ráchuie się Monárchá, ile kiedy 40. krolestw pod wládzá swoią máia, intráta iego roczniá ná

na 300. millionow *Roupien*, *Roupieć* zaś 35. tyńfow rachuiąc, wynosi.

z Szwecyi.

z *Sztokholmu* d. 27. *Sept.* Krolestwo IchMć wczoráy tu z *Carlsbergu* zawiátali, á IchMć Ministrowie po zkończoneym lećie wszyscy dla ordynaryinych *Seffyi* ziecháli się. IMć P. Gubernátor Pomorski Gráff de *Meyerfeld* iákżé *ultimis Octobris speratur*; powiádaia że toż Gubernátorstwo rezygnowáwšy, tu rezydowác będzie. Krol IMć záraz po przybyciu swoim wšyſtkie Uniwersafy ná *Seym pro Ian*: przypádaiaicy, podpifał, który się przed Wielką-nocą má zkończyć, á po nim Krol IMć rezolwół się do *Hessen-Casel* Dziedzictwa swego dla uczynienia tážé dyspozycyi wyiechać. Ostatnią pocztą z *Sztrál-fundu* mámy, że Xiężnę *Meklenburgská* wdowę á Siostrę Krola IMći iuż kárár opuſcił, y w krotce tu do nás przybędzie, dla ktorey rezydencyá w *Karl-bergu* już náznaczoná.

z Moskwy

z *Stolicy* d. 28. *Sept.* Stánęło tu w tym tygodniu z Miásta *Tobolskoy* wiele wozow, frgbrem, miedziá y innym kruszczem ładownych ktore do *Minnicy* z prowadzono. Minerálne Gory *Tobolskie* s. p. Piotr I. otworzyć kázał y nieustánnie około nich do tych czas robiono; áž się *tandem* po náłożonych wielu expensach y miáncy robocie znáczny pożytek pokázał, ák dálece iž niewátpia, áby się w krotce Kápitał z wielkim nie miáł wroćić áwańrážem. Przed odiázdem Cárowy IeyMći Komendánta w *Pułtawie* będącego záředeł Ordynáns, áby wystáwione około gránicy Száńce dobrze milicyá dla dánia odporu wšyſtkim Táatarskim insultom opárrzone były. IMć P. Generál *Ro-*

manuſſoff Gubernátor Kráioſw w *Perſyi* podobitych przez umyſlnego tę Dworowi uczynił relácyá, że *Schaab Thámas* zápdziwšy ná 160. mil Báżę Tureckie-go zá *Ispahan*, wšelkie teraz czyni *preparatoria*, áby przysłſzey Wioſny, idácc z *Konſtántynopolá* *Ottomáńskie* Woyšká ná gránicy przywitał, iákżé iuž *in. enim finem* sto pięćdziesiąt tyſięcy ludži táž dla przyięcia gości ná konſtyſtencyá obrociwšy, ſzczęściá swego przysłá Bátalliá ſprobowác zechce. Przed kilká dniami stánął tu z *Wiedniá* kuryer, z tym od Cefarza IMći Ordynáns, áby się IMć P. Gráff de *Wratſław* názed do *Wiedniá* powrócił. Zaczym wczoráy częś Bágážow y domowych iego iuž ná *Smoleńsk* do *Rygi* wyſzło. Sam zaś pomieniony Poſeł nietylko powrotu Cárowy IeyMći do *Stolicy*, ále též y przybyciá IMći P. Gráffa de *Waldſtein* ná mieyſce ſwoie tu oczekiwác będzie.

z Niemiec.

z *Wiedniá* d. 11. *Oct.* Przez Komiffarzá *Ottomáńskie*go tu rezyduiaćcego, tá pocieſzná Cefarzá IMći záředeł nowiná, że od Porty *Ottomáńskiey* wšyſtkich *Superintédentow* y *Officyáliſtow* ná *Ctách* przygránicy Tureckiey będących doředeł ordynáns, áby *in poſteru* tylko poſtorá *pro Cento* od wšyſtkich náſzych *Towárow* do *Konſtántynopolá* czyli innych Miáſt prowadzonych, wybieráli, dla czego, *Kupiećtwo* náſze bárdzo *ſublevabitur*. Stánął tu wczoráy umyſlny z *Włoch* od IMći P. Gráffa de *Mercey* wyſłány, donoſząc, że 18. *Okreğow* *Hiſzpáńskich* tudzież *Fregátt y Gálery*, ktore według oſtátniey relácyi z *Barcelloñy* do Portu *Cadix* wyſzły były, *Kurs* ſwoy do *Wyspy Corſica*, *Genueñczykom* náleżáccy, wzięły, oczym czas przysłſzy *melius*.